

Ministerie van BZK

c.c.

Van
Dr. Ir. N.P.M. Scholten

Kenmerk: 2024-ERB-M001
Datum: 8 februari 2024

Onderwerp
Reactie internetconsultatie MPG

REACTIE

Bij deze voorgenomen regelgeving moeten onze inziens grote vraagtekens worden geplaatst omdat de bepalingsmethode en de uitkomst van de studie naar de demarcatie strijdig zijn met de uitgangspunten van de bouwregelgeving die al sedert 1992 gelden. Dat geldt dan ook voor alle andere studies die op de bepalingsmethode en aanbevelingen zijn gebaseerd die strijdig zijn met de uitgangspunten van de bouwregelgeving. Het begrip “constructieonderdeel” zoals gehanteerd in de bouwregelgeving is onjuist toegepast.

In de bouwregelgeving onder de Woningwet en ook onder de Omgevingswet is het beginsel van vrije indeelbaarheid en vergunningsvrij bouwen verankerd. Dat betekent dat je een vergunning voor een casco kunt aanvragen en die moet kunnen worden verleend. Na de gereedmelding van dat casco is sprake van bestaand gebouw. De bouwactiviteiten daarna zijn verbouwactiviteiten waarvoor sedert 01.04.2012 niet langer geldt dat die aan de nieuwbouweisen moeten voldoen, tenzij de gemeente instemt met het verlenen van vrijstelling. Voor verbouw geldt het volgende volgens het BBL:

Artikel 5.4 (verbouw)

1. Op het verbouwen van een bouwwerk zijn de regels van hoofdstuk 4 van toepassing, waarbij in plaats van het in die regels bedoelde niveau van eisen wordt uitgegaan van het in artikel 5.5 bedoelde rechtens verkregen niveau tenzij in afdeling 5.3 anders is bepaald.
2. **In afwijking van het eerste lid zijn de regels van paragraaf 4.4.2 niet van toepassing.**
3. In aanvulling op het eerste lid zijn op het geheel vernieuwen of geheel nieuw aanbrengen van een bouwwerkinstallatie de regels van afdeling 4.7 van toepassing.

4. Als een bouwwerk wordt verbouwd zijn de regels van het eerste tot en met derde lid alleen van toepassing op de vernieuwing, verandering of vergroting, tenzij in afdeling 5.3 anders is bepaald.

In paragraaf 4.4.2 van het BBL zijn de eisen aan de milieuprestatie gegeven. Deze zijn niet van toepassing op een verbouwing. Dit betekent dat op het afbouwen van een casco of op het vergunningsvrij aan- of uitbouwen er geen milieuprestatie-eisen van toepassing zijn. Zelfs als men herbouwt op een bestaande fundering en nog 1 stukje wand hergebruikt zou de eis niet van toepassing zijn. Dat staat haaks op de doelstelling achter het milieuvoorschrift.

PS

Hoe in het BBL wordt omgegaan met de termen verbouw en geheel vernieuwen staat haaks op de vaste jurisprudentie en dient niet de belangen van de gebruikers van de gebouwde omgeving. Deze uitwerking staat haaks op de basis waartoe de Woningwet in 1901 werd afgekondigd.

Bovenstaande betekent dat de stelling dat alle “constructie-onderdelen” bij de bepaling van de mpg meetellen strijdig is met de wetgeving. Dit nog los van het feit dat de onderzoekers een verkeerde interpretatie aan dit begrip geven. Bijvoorbeeld voor het aspect beperking van het ontwikkelen van de bijdrage tot brandvoortplanting maakt het niet uit of het om de omhullende van een onbepaalde ruimte gaat of om een specifieke in de bouwregelgeving vastgelegde ruimte.

De voorgestelde invulling van de Omgevingsregeling voor een constructie-onderdeel bij de bepaling van de mpg is niet toepasbaar.

Het voorstel luidt:

Geformuleerd als rekenregel betekent dat bijvoorbeeld:

- *Insluiten:* Bij het bepalen van de milieuprestatie worden alleen de constructieonderdelen meegerekend die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de overige regels van hoofdstuk 4 van dit besluit.
- *Uitsluiten:* Bij het bepalen van de milieuprestatie worden blijven de constructieonderdelen buiten beschouwing die niet noodzakelijk zijn om te voldoen aan de overige regels van hoofdstuk 4 van dit besluit.

Wat betekent nu “noodzakelijk zijn”? Voor brandveiligheid is bijvoorbeeld het begrip constructieonderdeel bepaald in NEN-EN 13501-1 en dat behelst niet alle materialen die zijn toegepast. De begripsomschrijving voor de term “constructie-onderdeel” in het BBL komt ook niet overeen met het begrip zoals dat in de verschillende Bouwbesluitversies is bedoeld. In het proefschrift “De technische en juridische grondslagen van de technische

bouwregelgeving – Woningwet en Bouwbesluit”¹, mei 2001 is de terminologie en de systematiek van het Bouwbesluit, dat is opgegaan in het BBL, uitgelegd.,

Bovenstaande betekent ook dat alle uitgevoerde onderzoeken niet aansluiten op de tot voor kort geldende bouwregelgeving en evenmin op de bouwregelgeving onder de Omgevingswet.

Nu is ook al om andere reden (de brand aan de Johan Muyskenweg) gepleit om wat betreft verbouwen terug te keren naar de benadering zoals die gold onder het Bouwbesluit 1992 en het Bouwbesluit 2003. Daar zijn ook hele goede redenen voor omdat gebruikers van gebouwen er op vertrouwen dat de Overheid waakt over hun veiligheid en gezondheid en ook toeziet op de bescherming van het milieu. Daarvoor zijn de voorschriften voor nieuwbouw het uitgangspunt en niet de voorschriften voor de bestaande bouw. Als we willen dat voor de mpg alle materialen van een bouwwerk meetellen, dan kan dat alleen als oude systematiek herleeft:

Artikel 4, Woningwet (vervallen per 01.01.2024)

Indien een bouwwerk gedeeltelijk wordt vernieuwd, veranderd of vergroot, zijn de voorschriften, bedoeld in artikel 2, voor zover zij betrekking hebben op dat bouwen, slechts van toepassing op die vernieuwing, verandering of vergroting.

Thans in het BBL, verworden tot onderstaande artikel met uitwerking die niet nieuwbouw als oogmerk hebben, maar het rechtens verkregen niveau bij het ontbreken waarvan de voorschriften bestaande bouw gelden.

Artikel 5.1. (toepassingsbereik: activiteiten)

Dit hoofdstuk is van toepassing op bouwactiviteiten die het verbouwen en het verplaatsen van een bestaand bouwwerk betreffen en op de wijziging van een gebruiksfunctie van een bestaand bouwwerk.

Dit zou weer terug moeten naar:

Artikel 1.11 Bouwbesluit 2003

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning die betrekking heeft op het geheel of gedeeltelijk vernieuwen of veranderen of het vergroten van een bouwwerk afwijken van een bij of krachtens dit besluit vastgesteld voorschrift omtrent het bouwen van een bouwwerk tot het niveau van het desbetreffende voorschrift voor de staat van een bestaand bouwwerk. Bij het ontbreken van laatstbedoeld voorschrift kan worden afgeweken tot het rechtens verkregen niveau.

¹ TU Delft, ISBN 90-806325-2-X (<https://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid%3Ac6a44040-585a-4cfb-ae86-146cbbdc2a58>)

De studie die nu wordt voorgelegd is ook al in de periode 1999-2003 uitgevoerd door een consortium van TNO Bouw met IVAM Environmental Research bv, W/E duurzaam bouwen adviseurs, TNO MEP, CML Rijks Universiteit Leiden en Intron bv.² Het lijkt niet onverstandig die organisaties ook thans weer bij de beoogde regelgeving te betrekken.

Passend in de systematiek van de bouwregelgeving is een meertrapsraket nodig bij het stellen van eisen aan de milieuprestatie, uitgaande van de oude systematiek van de regelgeving. We kennen dat ook voor bijvoorbeeld de geluideisen en daglicht. Ook in de constructieve eisen is dit verwerkt. Door voornoemd consortium is dit in het TNO rapport 1999 –BKR-R025³ al beschreven. Het gaat dan om voorschriften op het niveau van casco met verblijfsgebied en vangnetvoorschriften voor de ingedeelde situatie.

Ook moet worden nagedacht over de invulling van het BW-deel van de Wkb. Wat staat er in het overdrachtdossier van een casco-bouwer en wat in het overdrachtdossier van de afbouwbouwer?

En later in de tijd wat in het dossier van bouwer die een verbouwing, zoals een aanbouw, uitbouw of dakkapel, uitvoert?

En verder nog: wat staat er in verklaring van een kwaliteitsborger als een cascowoning wordt gereedgemeld?

De betekenis van deze wijziging wordt pas duidelijk als kenbaar is hoe de bepalingsmethode tot in detail gaat luiden. Die bepalingsmethode moet dan ook in concept publiekelijk worden voorgelegd opdat een ieder kan beoordelen of deze objectief is en overeenkomt met de stand der techniek en niet leidt tot concurrentievervalsing. Dat laatste is aan de orde als die niet is gebaseerd op een wetenschappelijke verantwoorde basis. De bepalingsmethode mag niet zijn gebaseerd op een black box die niet controleerbaar is voor derden.

Stichting Expertisecentrum Regelgeving Bouw
Dr. ir. N.P.M. Scholten

²TNO rapport 2003-BPI-R0015, Materiaalgebonden milieuprofiel van een woning of woongebouw
100 Bouwplannen - Eindrapport

³ Materiaalgebonden milieuprofiel van een woning of woongebouw Opstellen van een prototype van een bepalingsmethode, 19 juli 1999, Ir. N.P.M. Scholten, Ing. A. de Groot-Van Dam